Vuoden 2024 talousarvio

Kaupunginhallitus 07.11.2023 § 284
565/02.02.00/2023

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tasapainoa arvioitaessa voidaan huomioida taseeseen kertynyt ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion sisältö

Vuoden 2024 on valmisteltu merkittävässä epävarmuudessa. Kaupungin tuloissa tapahtuu merkittävää laskua vuoteen 2023 nähden. Verotulot ja valtionosuudet laskevat selkeästi. Toimintamenoissa sen sijaan vastaavaa laskua ei ole nähtävissä: menojen kasvu asettunee 3–4 %:n väliin ellei sopeuttamistoimia tehdä.

Toimialat ovat valmistelleet talousarvioesityksensä lokakuun loppuun mennessä. Kaupunginhallitus on (25.9.2023 § 235) hyväksynyt toimialoille nettomäärärahaa koskevat raamit. Toimialoista sivistystoimen talousarvio ylittää annetun raamin selkeästi. Kokonaisuudessaan kaupungin toimintakatetasoinen talousarvio on kuitenkin raamin mukainen.

Toimialojen toiminnassa ei ole olennaisia muutoksia vuoteen 2023 verrattuna.

Talousarviossa vuosikate on ilman veronkorotuspäätöksiä negatiivinen. Kaupungin tulovirta ei siis riitä kattamaan juoksevia menoja, investoinnit on toteutettava velaksi ja lainoja ei voida lyhentää ellei kassatilannetta vastaavasti heikennetä.

Talousuunnitelmavuodet eivät olennaisesti poikkea tästä. Taloussuunnitelmassa alijäämää muodostuu yhteensä 4,96 milj. euroa ellei mitään toimenpiteitä tehdä.

TULOSLASKELMA	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Ulkoiset+ sisäiset			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	12 872 354	794 071	517 762
Maksutuotot	4 596 041	300 270	239 450
Tuet ja avustukset	1 328 950	238 749	203 500
Muut toimintatuotot	1 741 704	2 655 011	2 698 961
Toimintatuotot yhteensä	**20 539 049**	**3 988 101**	**3 659 673**
Valmistus omaan käyttöön	91 390	128 380	157 600
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	- 11 981 148	- 10 566 479	- 11 559 938
Palvelujen ostot	- 49 247 599	- 4 816 711	- 5 110 195
Aineet, tarvikkeet, tavarat	- 3 156 380	- 1 716 861	- 1 808 520
Avustukset	- 1 767 051	- 838 900	- 761 700
Muut toimintakulut	- 1 608 156	- 1 253 515	- 1 164 318
Toimintakulut yhteensä	**- 67 760 334**	**- 19 192 466**	**- 20 404 671**
Toimintakate	**- 47 129 895**	**- 15 075 985**	**- 16 587 398**
Verotulot	25 856 925	14 566 000	14 450 000
Valtionosuudet	22 187 977	5 426 383	2 996 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	4 177	1 000	-
Muut rahoitustuotot	181 007	120 000	60 000
Korkokulut	- 127 004	- 282 000	- 390 000
Muut rahoituskulut	- 637 641	- 650 000	- 620 000
Rahoitustuotot- ja kulut yht.	**- 579 461**	**- 811 000**	**- 950 000**
Vuosikate	**335 546**	**4 105 398**	**- 91 398**
Poistot	- 1 917 452	- 2 145 000	- 1 780 000
Tilikauden tulos	**- 1 581 906**	**1 960 398**	**- 1 871 398**

Alustavassa laskelmassa ei ole huomioitu eduskunnan kiinteistöverolakiin loka-marraskuun vaihteessa hyväksymää muutosta. Lakimuutos nostaa kiinteistöverotuottoja Parkanon osalta 55 000 eurolla.

Talouden tasapainottaminen

Kaupunginhallitus on asettanut talouden tasapainottamistyöryhmän. Työryhmä tavoitteena on työskennellä siten, että se voi antaa esityksensa talouden tasapainottamisesta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle helmikuussa 2024.

Työryhmän tavoitteena on vähintään miljoonan euron pitkäaikainen sopeutus sekä lisäksi erä kertaluonteisia sopeutustoimia kaudella 2024–2026. Tasapainotustoimenpiteiden jälkeen suunnitelmakauden alijäämäksi muodostuisi n. kaksi miljoonaa euroa.

Oheismateriaalina on talousarvioluonnos.

Esittelijä	Hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää merkitä talousarvioluonnoksen tiedoksi.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.